

Les 44 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord חילק {chilleq} [pi'el] (Ver)delen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd *	Toekomende tijd	Persoon		
Ik (m)	מחלק	m ^e challeq	חילקתי	chillaqti	אָחַלְקֶה	אָנִי
Ik (v)	מחלקת	m ^e challèqèt	חילקתי	chillaqti	אָחַלְקֶה	אָנִי
Jij (m)	מחלק	m ^e challeq	חילקת	chillaqtá	תַּחַלְקֶה	אַתָּה
Jij (v)	מחלקת	m ^e challèqèt	חילקת	chillaqt	תַּחַלְקִי	אַתְּ
Hij	מחלק	m ^e challeq	חילק	chilleq	יַחַלְקֶה	הוּא
Zij	מחלקת	m ^e challèqèt	חילקה	chilqáh	תַּחַלְקֶה	הִיא
Wij (m)	מחלקים	m ^e chalqim	חילקנו	chillaqnoe	נַחַלְקֶה	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מחלקות	m ^e chalqot	חילקנו	chillaqnoe	נַחַלְקֶה	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מחלקים	m ^e chalqim	חילקתם	chillaqtèm	תַּחַלְקוּ	אַתֶּם
Jullie (v)	מחלקות	m ^e chalqot	חילקתן	chillaqtèn	תַּחַלְקוּ **	אַתֶּן
Zij (m)	מחלקים	m ^e chalqim	חילקו	chilqoe	יַחַלְקוּ	הֵם
Zij (v)	מחלקות	m ^e chalqot	חילקו	chilqoe	יַחַלְקוּ **	הֵן

Gebiedende wijs: m: חלק challeq, v: חלקי chalqi, mv: חלקו chalqoe, infinitief: לחלק l^echalleq

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord רצה {rátzáh} [pa'al] Willen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd *	Toekomende tijd	Persoon		
Ik (m)	רוצה	rotzèh	רציתי	rátziti	אָרְצֶה	אָנִי
Ik (v)	רוצה	rotzáh	רציתי	rátziti	אָרְצֶה	אָנִי
Jij (m)	רוצה	rotzèh	רצית	rátzitá	תַּרְצֶה	אַתָּה
Jij (v)	רוצה	rotzáh	רצית	rátzit	תַּרְצִי	אַתְּ
Hij	רוצה	rotzèh	רצה	rátzáh	יַרְצֶה	הוּא
Zij	רוצה	rotzáh	רצתה	rátz'táh	תַּרְצֶה	הִיא
Wij (m)	רוצים	rotzim	רצינו	rátzinoe	נַרְצֶה	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	רוצות	rotzot	רצינו	rátzinoe	נַרְצֶה	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	רוצים	rotzim	רציתם	retzitém	תַּרְצוּ	אַתֶּם
Jullie (v)	רוצות	rotzot	רציתן	retzitén	תַּרְצוּ **	אַתֶּן
Zij (m)	רוצים	rotzim	רצו	rátzoe	יַרְצוּ	הֵם
Zij (v)	רוצות	rotzot	רצו	rátzoe	יַרְצוּ **	הֵן

Gebiedende wijs: m: רצה r^eze, v: רצי r^ezi, mv: רצו r^ezoe * , infinitief: לרצות lirtzot

* In ouder Hebreeuws ontbreekt de yod.

** In plaats van een verouderde vrouwelijke vorm wordt nu de mannelijke vorm gebruikt.

Opdracht 3: werk deze sommen uit volgens het voorbeeld:

4 x 9 = 36 ארבע כפול תשע הן שלוששים ושש arba káfoel tesja hen sj^elosjim w^eesjesj

6 x (2 + 7) = 54 שש כפול סוגרים שתיים ועוד שבע סוגרים הן חמישים וארבע sj^esj káfoel sograyim sj^etayim w^eod sjèva sograyim hen ch^amisjim w^earba

35 : 7 = 5 חמש שלוששים וחמש לחלק לשבע הן חמש sj^elosjim w^ech^amesj l^echalleq l^esjèva hen ch^amesj

(12 + 14) : 2 = 13 סוגרים שתיים ועוד ארבע עשרה לחלק לשתיים הן שלוש עשרה

sograyim sj^etem èsreh w^eod arba èsreh sograyim l^echalleq lisj^etayim hen sj^elosj èsreh

3³ = 81 שלוש בחזקת שלוש הן שמונים ואחת sj^alosj b^echèzqat sj^alosj hen sj^emonim w^eachat

Opdracht 4: Het werkwoord Verdelen komt een paar keer voor in de Bijbel. Komt u er uit?

וַיַּחֲלֶקֶם דָּוִד wayèchálqem dáwid En David zal hen* verdelen, 1 Kronieken 24:3.

אֲחַלְקֶם בְּיַעֲקֹב a^echalqem b^eya'aqov, Ik zal hen* verdelen onder Jakob, Genesis 49:7.

חַלֵּק אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת challeq èt-há'árètz hazzot, verdeel dit land, Jozua 13:7.

אֶתְּחַלְקוּ אֶת-הַשָּׂדֶה attáh w^eetzivá, tachl^eqoe et-hassádèh, U en Ziba verdelen het land, 2 Sam. 19:30.

* ..em is de persoonsuitgang voor 'hen'; vgl. les 42, waardoor de voorgaande klank verandert.

Les 45 – Judaïca 10 - Sjavoe'ot, Wekenfeest, Pinksterfeest

Vijftig dagen, zeven weken, na het Pesachfeest, aan het einde van de Omertelling (zie les 41) volgt het Wekenfeest of Sjavoe'ot, חַג הַשַּׁבּוּעוֹת {chag hasjáv^eot}, op 6 en 7 Siwan, in mei of juni. In Israëel duurt het feest één dag, daarbuiten twee.

Na Sjavoe'ot zijn huwelijken weer toegestaan, mogen mannen zich weer scheren en mag er

weer naar instrumentale muziek worden geluisterd. Al deze activiteiten waren verboden tijdens de Omertelling.

Sjavoe'ot is één van de drie feesten die in Jeruzalem in de Tempel werden gevierd. Het is een feest met een dubbele betekenis:

Oogstfeest

Het Feest van de Eerstelingen, חַג הַבִּיכּוֹרִים {chag habikoerim}, omdat op dit feest in het voorjaar de eerste oogst, gerst, van het land was binnengehaald. Op Sjavoe'ot begon de oogst van tarwe, het belangrijkste voedsel voor de mensen in die tijd. Als teken van dank bracht men het beste van de eerste vruchten van het land naar de Tempel (Exodus/Sjemot 23:19a). Daarvoor verzamelden in Bijbelse tijden de Joden uit de dorpen van het platteland zich op centrale plaatsen om vandaar samen op te trekken naar Jeruzalem.

'Ook moet u voor uzelf het Wekenfeest houden, de eerste vruchten van de tarweoogst' (Exodus/Sjemot 34:22 HSV).

'Uit uw woongebieden moet u twee broden brengen, een beweegoffer' (Leviticus/Wayikra 23:17 HSV)

In de met bloemen versierde synagoge wordt het boek Ruth gelezen, om het karakter van oogstfeest, dat Sjavoe'ot van oudsher ook heeft, te benadrukken. Dit verhaal vindt heel toepasselijk plaats tegen de achtergrond van de oogst. Een niet-Joodse vrouw aanvaardt het Jodendom. Als climax blijkt Ruth een voorouder van David, de koning uit wiens nageslacht de Messias geboren zal worden. Ruth en Sjavoe'ot lijken daarmee te willen zeggen dat niet geboorte en afstamming, maar trouw aan de Torah tellen. Openbaring als doel van de schepping is de voorwaarde voor uiteindelijke verlossing. Sjavoe'ot speelt bijgevolg ook een rol bij de Joodse opvoeding van kinderen.

Feest van Verbond en Wetgeving

Precies zeven weken na Pesach - de uittocht uit Egypte - verzamelden de Joden zich aan de voet van de berg Sinai, waar God een verbond met hen sloot en hen de Tien Geboden gaf.

In de Joodse opvatting zijn de Tien geboden symbolisch voor de gehele Torah, vandaar dat het feest ook *Chag Mattan Torah*, de gift van de Torah, wordt genoemd.

In de versierde synagoge worden (naast het boek Ruth) Exodus 19 en 20 gelezen, met daarin de Tien Geboden. Maar in de Joodse traditie wordt niet gesproken van *geboden*, maar van *woorden*: עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת {*asèrèt haddibrot*} betekent 'de tien woorden'.

Tijdens Sjavoe'ot staat leren centraal. De traditie vertelt dat de Joden zich hadden verslapen op de ochtend dat zij de Wetten en Geboden ontvingen. Om dit te compenseren waken zij tegenwoordig tijdens de hele eerste nacht van Sjavoe'ot. Zij leren tot 's ochtends vroeg in de synagoge of het midrasj (leerhuis) uit de Torah en de vele commentaren en bidden vroeg sjachariet (het ochtendgebed).

Het Jodendom wil benadrukken dat, hoewel de Torah ons *toen* gegeven is, het aan elke individuele Jood is de Torah *elke dag*, waar dan ook ter wereld, te ontvangen.

Sjavoe'ot luidt voor sommige Joden ook het begin van de Joodse opvoeding van hun kinderen in.

Sjavoe'ot is de basis van het Christelijke **Pinksterfeest**. Het woord Pinksteren komt van het Griekse woord Πεντηκοστή *pentèkostè*, dat 50 betekent. Op die manier werd het Wekenfeest al aangeduid toen het Grieks steeds meer de normale omgangstaal werd in Palestina, vanaf ongeveer de tweede eeuw voor Christus.

De betekenis van het Pinksterfeest als oogstfeest wordt in de kerk betrokken op de geestelijke invulling van de oogst, die vanaf het Pinksterfeest wordt binnengehaald voor Christus. De eerste discipelen worden geoogst, de eerstelingen van de grote oogst die voor Christus gewonnen zal worden, wordt op het feest van de eerstelingen zichtbaar.

Opmerkelijk zijn de overeenkomsten en verschillen tussen Verbondsluiting en Pinksterfeest: - de Wet gegrift in twee stenen tafelen – de Wet gegrift in de harten van mensen,

- geluid van donder en bazuinen – geluid als van een geweldige windvlaag,
- bliksemstralen - tongen als van vuur werden gezien, die zich verdeelden,
- bij de Verbondssluiting bestond afstand - bij Pinksteren is de afstand weg en is een nieuwe band met God mogelijk.

Gewoonten

Thuis nuttigt men op Sjavoet'ot voornamelijk melk-gerechten, zoals (room)kaastaart, manicotti (een pastasoort) en gedroogde vruchten. De schaal met

verse gedroogde vruchten herinnert eraan dat Sjavoet'ot oorspronkelijk een oogstfeest is.

Deze gerechten symboliseren de Torah, die wegens zijn voedende kracht vergeleken wordt met melk.

Ook is het gebruikelijk om 'blintzes' (speciale kaaspannenkoeken) te eten.

Kaasblintsjes zijn kleine 'pannenkoekjes' die van binnen zijn gevuld met kwark.

Benodigheden: Voor het deeg: 125 g gezeefd meel, zout, 2 eieren, goed geklopt, 1½ dl melk, 1 eetlepel gesmolten boter.

Voor de vulling: 250 g kwark, 2 eierdooiers, evt. kaneel, 1 eetlepel suiker, zout, room.

Meng het zout door het meel. Roer de eieren met de melk en de boter en voeg dit bij het meel onder voortdurend roeren. Doe 3 of 4 eetlepels van het beslag in een koekenpan. Zorg dat het beslag de hele koekenpan bedekt. Bak slechts één zijde van het pannenkoekje totdat er kleine blaasjes opkomen. Leg al de pannenkoekjes op elkaar.

Voor de vulling: roer de kwark door een zeef, voeg alle ingrediënten toe en roer heel goed. Leg een eetlepel van dit mengsel in het midden op de gebakken kant van elk pannenkoekje en vouw ze dicht. Bak opnieuw in de koekenpan tot alle zijden bruin zijn. Opdiene met even opgeklopte ongezoete room.

Woordenschat

חָגָג	chágag [pa'al]	Feest vieren	חֲלִיל	chalil (m)	Fluit
חָג	chag (m)	Feest, vrije dag	חֲלֵל	chillel [pi'el]	Fluiten, fluit spelen
חֲגִיגָה	chágigáh (v)	Viering, feestelijkheid	מַתָּן	mattán (m)	Gave, gift
חֲגִיגִי	chagigi (bn)	Feestelijk, plechtig	נֵין	nin (m)	Achterkleinzoon
חֲגִיגִי'וֹת	chágigi'oet (v)	Feeststemming	נִינָה	nináh (v)	Achterkleindochter
גָּלִיל	galil	Galilea	סָל	sal (m)	Mand, korf
הֵבִיא	hevi [hif'il]	Brengen	שָׁבוּעַ	sjávoe'a (m)	Week
הָךְ	hach! (ur)	Sla!	שׁוֹמְרוֹן	sjomron	Samaria
בִּיכּוֹרִים	bikoerim (m mv)	Eerstelingen (van de oogst)			
כָּתֵף	kátëf (v)	Schouder, flank	כְּתִפַּיִם	k ^e tefayim (2v)	
מְגִלָּה	m ^e giláh (v)	Boekrol; lang verhaal			
עָטַר	átar [pa'al]	Omgeven, omsingelen, kronen, versieren			
עֲמָק	emèq (m)	Vallei, dal	עֲמָקִים	a ^m áqim	
פָּנוּי	pánoey (bn)	Vrij, niet bezet, ongehuwd			
קֶצֶה	qátzèh (m!)	Einde, eindpunt	קְצוֹת	q ^e tzáwot, קְצוֹת (constructvorm)	
רֹאשׁ	rosj (m)	Hoofd, kop, aanvoerder, begin			
שָׁחַר	sjáchar (m)	Dageraad			
שַׁחְרִית	sjách ^a rit	Ochtendgebed; ochtendvoorstelling			
שָׂמַח	sáme'ach (bn)	Verheugd, blij, vrolijk			
תּוֹף, תֹּף	tof (m)	Trommel			
תּוֹרָה	toráh (v)	Torah, de Leer; het onderwijs, de vijf boeken van Mozes			

Opdracht 1: Geef de uitspraak en de vertaling

חָג שָׁבוּעוֹת שְׂמֵחַ

בְּשָׁבוּעוֹת קוֹרְאִים אֶת מְגִילַת רוּחַ

חֲגִיגִים אֶת חָג הַשָּׁבוּעוֹת בְּשִׂישָׁה לְחֻדְשׁ הָעֵבֶרִי סִיּוֹן

.....

דוד המלך היה הנין של רות

Deze opdracht is deels te vinden op deze videoclip met gesproken Hebreeuwse zinnen over sjavoe'ot met Engelse vertaling: www.youtube.com/embed/A4VBQBJ7UI4 ,4½ min.

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord חָגַג {chágag} [pa'al] Feest vieren (*to celebrate*). Controleer jezelf met de website www.hebrew-verbs.co.il of conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	אֶחְגֹּג èchgog	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	תִּחַגְּגִין chogègèt	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	חָגַג chaggoe	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, Infinitief: לַחַגֹּג lachgog

Opdracht 3: Beluister het Sjavoe'ot-lied *Salenoe al ktefenoe*, geef de uitspraak en de vertaling. Zie www.youtube.com/watch?v=bPYGewbyvX0 of www.youtube.com/watch?v=qmu3hcl1mxo

..... סִלְנוּ עַל כְּתַפֵּינוּ
 רֵאשֵׁינוּ עֲטוּרִים
 מִקְצוֹת הָאָרֶץ בְּאֵנוּ
 הַבְּאֵנוּ בְּכֹרִים
 מִיְהוּדָה [2] וּמְשׁוּמְרוֹן
 מִן הָעֵמֶק [2] וְהַגְּלִיל
 פְּנוּ דֶרֶךְ לָנוּ
 בְּכֹרִים אֲתָנוּ
 הָרָ, הָרָ, הָרָ בְּתוֹרָ
 חֲלַל בְּחֲלִיל

Bronnen: Israel Today Magazine april 2011; beleven.org; nl.wikipedia.org; M.C. Mulder in 'Vrede over Israël'; www.kerkenisrael.nl (CGK); nik.nl, www.in-hebrew.co.il/study-sheets/index.html bij Shavuot (opdrachtzinnen); bijbelspel.nl (tekening Ruth); 51 Holiday Songs for Eyal.
Zie ook: www.youtube.com/watch?v=ayF7xiyuZqc. www.youtube.com/watch?v=QjrkDPU1ICQ